

Slutrapport Örebro

Digitalt inkontinensskydd

Rapportskribenter:

Maria Eriksson, kvalitetsstödjande
sjuusköterska, Örebro kommun

Annette Gustafsson innovationsledare,
InnoMera Örebro kommun

Ella Kolkowska, forskare Örebro
universitet

Bakgrund

Verksamhet

Vilken typ av verksamhet utgör er testmiljö?

- Vård och omsorgsboende i Örebro

Identifierade behov

Beskriv era identifierade behov utifrån brukarens, personalens och/eller verksamhetens perspektiv som ligger till grund för testet.

Problem och problemförklaring

Vad handlar problemet om?

Att hyresgäster på Vård och omsorgsboende får tillgång till personcentrerad inkontinensvård är viktigt för välbefinnandet. Att få rätt stöd i att känna sig trygg och torr är kanske ett av de viktigaste värden som äldreomsorgen kan bidra till. För att kvaliteten på insatsen ska bli god är en egen individuell inkontinensutredning viktig. Idag saknas instrument för att mäta det individuella behovet som tex hur mycket urin som kommer i skyddet och framför allt saknas ett instrument som talar om när hyresgästen behöver stöd / hjälp att gå på toaletten. Det är särskilt viktigt vid kognitiv sjukdom.

Vad är problemet?

Idag har inte personalen tillräckligt underlag för att fatta beslut om hur den individuella inkontinensvården ska utformas. Beslut fattas utifrån att personalen provar sig fram med olika skydd och absorptionsnivå. Utan exakt mätvärde om mängd urin och när hyresgästen behöver gå på toaletten tar utredning längre tid för patienten, personalen och verksamheten

Hur vet vi att det är ett problem?

Det har framkommit att det finns brister i inkontinensvården i samtal med chefer, personal, MAS och med leverantörer

Hur påverkar problemet/situationen personalen?

Det är svårt att få till personcentrerad inkontinensvård i praktiken. Idag görs inkontinensutredningen genom att väga använda skydd med en våg. Resultatet noteras i analoga dagboksanteckningar. Personalen har idag inte tillgång till något annat underlag, för att fatta beslut om vilket behov av stöd som hyresgästerna behöver. Personalen vet inte när det är dags att byta skydd.

Osäkerheten kring inkontinensvården skapar utrymme för gissningar och det blir upp till personalen att chansa på vad som blir bra. Det saknas ett neutralt underlag, för att fatta individuellt anpassade beslut utifrån den enskildes specifika behov. Exempel på problem som kan uppstå; personalen kan missa att ge personen stöd i att gå på toaletten, det används onödigt stora skydd för säkerhets skull och hyresgästerna får stöd vid fel tidpunkt. Det finns en risk att det byts inkontinensskydd som en rutin, inte utifrån behov.

Problem och problemförklaring

Påverkas arbetsmiljö?

Att byta inkontinensskydd är ett kroppsnära, ibland tungt fysiskt arbetsmoment. När det blir fel inkontinensskydd och det läcker orsakar det otrygghet och känsla av utsatthet för hyresgästen, men också merarbete för personalen som t.ex. flera tunga lyft, byte av kläder, sängkläder och ett ökat antal tvättar. Läckage kan leda till irritation och aggressivitet hos personer med kognitiv svikt och detta påverkar personalens arbetsmiljö. Att stödja en annan person med att byta inkontinensskydd, ställer höga emotionella krav på personalen. Det är ett ansvarskrävande moment, eftersom det kan upplevas som en integritetskränkande handling, att hantera en ofta avklädd persons urin och avföring. Att vara osäker på vilka beslut som skapar störst värde i omvårdnadsarbetet bidrar till onödig etisk stress för personalen.

Hur påverkar problemet/situationen verksamheten?

Det är svårt att veta om och när hyresgästen behöver stöd i att gå på toa eller behöver byta inkontinensskydd, särskilt nattetid, eftersom hyresgäster med kognitiv sjukdom kanske inte larmar, när de behöver stöd.

Försvåras eller underlättas arbetet av situationen? Ja, det finns risker för hyresgästen med att inte få stöd i att gå på toaletten, ha fel skydd och att inte känna sig trygga och torr. Det finns också risk för belastningsskador för personalen om extra moment behöver utföras, för att kontrollera inkontinensskydd för säkerhets skull. Risk för integritetskränkning genom att kontrollera läckage eller om skyddet behöver bytas i onödan. Risk för att hyresgästerna känner sig otrygga, oroliga som kan leda till ökad medicinering.

Problem och problemförklaring

Påverkar detta möjligheten att nå verksamhetens mål? Ja, det blir svårt att uppnå målet om en personcentrerad vård med kvalitet.

Påverkas effektivitet? Ja, det kan bli onödiga arbetsmoment som inte behövs och som belastar personalen i onödan

Påverkas arbetsmiljön? Dålig arbetsmiljö kan leda till ökad arbetsbelastning, sjukskrivningar och ökad stress på organisationen

Produkt/tjänst som har testats

Den tekniska lösning som testats är ett inkontinensskydd med inbyggda sensorer, som samlar information om tidpunkt för urinläckage och mängd urin med inbyggda sensortrådar. Inkontinensskyddet med sensorer fungerar och byts precis som ett vanligt inkontinensskydd och används i stället för ett vanligt skydd under de 72 timmar som utvärderingen pågår. På inkontinensskyddet fästs en logger. Loggern samlar in och lagrar information om när läckagen inträffar. Information om toalettbesök med resultat eller ej och avföring i skyddet, antecknas i en dagbok. Efter 72 timmar sammanställs informationen om urinläckage samt toalettbesök, i en rapport. Rapporten analyseras av vårdpersonal som utifrån resultatet, kan planera och organisera omvårdnaden för en personcentrerad inkontinensvård.

Rapporten kan ge värdefull kunskap om varje individs behov av toalettassistans, vilka inkontinenshjälpmedel som är mest lämpliga och hur ofta de ska bytas. Det hjälper personalen att skapa individuella omvårdnadsplaner och möjliggör anpassade produktval som främjar kontinens, ökar värdigheten och möjliggör individuella produktval och rehabilitering. Rätt utprovade skydd ökar inte bara värdighet utan främjar kontinens för den enskilda individen, det sänker även produktförbrukning, absorptionsnivån och minskar miljöpåverkan.

Produkt/tjänst Namnge lösningen	Företag Namnge företaget som tillhandahåller produkten/lösningen	Hur valdes lösningen ut? Beskriv hur lösningen valdes ut, exempelvis via InnoMera, egen kontakt med företag.	Eventuell kostnad Kostar produkten/tjänsten något under testperioden?
Tena Identifi	Essity hygiene and health AB	Egen kontakt med företaget	Ja

Kontext som testet genomförs i

Testet genomfördes på två utsedda avdelningar på Karlslundsgårdens vård och omsorgsboende

Tidplan

Testet genomfördes mellan november 2022 – februari 2023

Deltagare

- Hyresgäster på utsedda avdelningar
- Personalen på utsedda avdelningar, samt sjuksköterska och arbetsterapeut

Hur många användare har testat produkten/tjänsten?

- 12 hyresgäster och ca 20 personal samt testledare kvalitetsstödjande sjuksköterska och arbetsterapeut

Resultat av test

Mål och effekter

Målgrupp/användare	Målformulering	Effekter
Mål hyresgäster	Rätt skydd som är rätt fixerade Byte vid rätt tid, Stöd till toabesök vid rätt tid Minskat antal onödiga byten	Individanpassad inkontinensvård Ökad trygghet
Mål personal	Bättre beslutsunderlag Minskat antal onödiga byten Minskad tidsåtgång för byten Minimera onödiga arbetsuppgifter Minskad stress	Bättre arbetsmiljö och känsla av kontroll Utför behovsstyrda arbetsuppgifter och får en ökad kännedom om hyresgästens behov vilket leder till ett mer meningsfullt arbete. Ökad kompetens Att personalen trivs med sitt arbete och vill stanna kvar på arbetsplatsen
Mål verksamhet	Minskad kostnad för inköp av inkontinensskydd Ökad livskvalitet för hyresgästerna Förbättrad arbetsmiljö för personal Minskad stress på arbetsplatsen Bra teknik som fungerar och ger rätt information	Ökad nöjdhet Ökad trivsel och känsla av kontroll och att insatserna genomförs på bästa sätt Effektivisering

Måluppfyllelse

Målformulering för Hyresgäster	Mätmetod för utvärdering Ange val av mätmetod, beskriv hur och när ni ska utvärdera målen	Måluppfyllelse Ange om målet har uppnåtts eller ej.
Rätt skydd som är rätt fixerade Byte vid rätt tid Stöd till toabesök vid rätt tid, Minskat antal onödiga byten,	Genomgång med testledarna, Uppföljning i teamet, fokusgruppintervjuer, uppföljning av ordinationer	Ja. Det krävs fortsatt uppföljning för att målen ska bestå över tid. Dessutom förändras måendet hos hyresgästerna vilket leder till att behoven förändras.

Målformulering för Personal	Mätmetod för utvärdering Ange val av mätmetod, beskriv hur och när ni ska utvärdera målen	Måluppfyllelse Ange om målet har uppnåtts eller ej.
Bättre beslutsunderlag	Fokusgruppsintervjuer	Ja det är lätt och bra underlag. Personalen anger att de känner sig mer professionella, eftersom de har ökad kunskap om hyresgästernas behov och kan fixera inkontinensskydden bättre
Minskat antal onödiga byten Minskad tidsåtgång för byten	Fokusgruppsintervjuer	Ja till viss del, men det gäller inte för alla deltagande hyresgäster
Minimera onödiga arbetsuppgifter	Fokusgruppsintervjuer	Ja till viss del men inte i någon negativ bemärkelse - osäkert resultat vad gäller nattpersonalen - behöver mer underlag
Minskad stress	Fokusgruppsintervjuer	Ingen påverkan
Känsla av trygghet och kontroll	Fokusgruppsintervjuer	Ja personalen anger att de känner sig tryggare och kan fatta bättre beslut med stöd av informationen de får från tekniken

Målformulering Verksamhet	Mätmetod för utvärdering Ange val av mätmetod, beskriv hur och när ni ska utvärdera målen	Måluppfyllelse Ange om målet har uppnåtts eller ej.
Minskad kostnad för inköp av inkontinensskydd	Beräkning av kostnad före och efter	Ja, för sju av tolv hyresgäster förändrades förskrivningen av inkontinensskydd. Totalt (för dessa sju) sparades 940 kr på en månad
Ökad kvalitet för hyresgästerna	Genomgång med testledarna, Uppföljning i teamet, fokusgruppintervjuer, uppföljning av ordinationer	Ja. Det krävs fortsatt uppföljning för att målen ska bestå över tid. Dessutom förändras måendet hos hyresgästerna vilket leder till att behoven förändras
Förbättrad arbetsmiljö för personal Minskad stress på arbetsplatsen	Fokusgruppsintervjuer	Ja personalen anger att de känner sig tryggare och kan fatta bättre beslut med stöd av informationen de får från tekniken
Fungerar lösningen tekniskt som det är tänkt?	Testledarna och personalens bedömning	Ja, vi fick den information vi förväntade, men blev mycket överraskade över det tydliga miktionsmönster vi såg på en mätning på endast 72 timmar.
Värdegrunden om en personcentrerad kontinensvård uppnås	Samtal med enhetschef och genomgång vid styrgruppsmöte maj 2023	Ja med kvalitet

Det är svårt att bedöma hur nya arbetsprocesser fungerar nattetid i vården. Många i personalen beskriver att det är spännande att delta i tester med ny teknik och de beskriver en känsla av stolthet av att känna att de utför sitt arbete på rätt sätt.

Övrigt

Andra observationer som kom fram under testet:

- Identifiering av onormalt lite urinmängd vilket är symtom på risk för intorkning
- Identifiering av avvikande avföringsvanor
- Identifiering av att hyresgästen inte är inkontinent, utan har inkontinensskydd endast för säkerhets skull.

Reflektioner efter genomförande av test

Vilka framgångsfaktorer har ni noterat under processen?

- Att det finns en genomtänkt plan för testet
- Att det finns ansvariga testledare på plats
- Att introduktionen och utbildning genomfördes innan testet påbörjades
- Att ledningen ger stöd till testet
- Att leverantören medverkar aktivt under hela testprocessen

Har ni stött på några hinder under processen?

Informationssäkerhet

I det här testet av anonymiserades datan som rapporterades in i systemet. Varken namn eller andra personuppgifter på hyresgäster som deltog i testet, registrerades i systemet.

Hyresgästerna som deltog i testet fick ett nummer, som enbart två testledare i verksamheten kunde koppla till rätt person.

Att bedöma nyttan för den enskilde genom att samla data om inkontinensmönster kontra att skydda integriteten är svåra avgörande. När verksamheten inte har tillgång till informationen/datan finns risk för felbedömningar, som påverkar den enskildes integritet negativt. Det blir ett motsatsförhållande mellan nytta och risk. Riskanalys har genomförts tillsammans med informationssäkerhetsavdelningen, som följer integritetsskyddsmyndighetens (IMY) riktlinjer om vad som räknas som personuppgifter

Att klassificera informationssäkerheten och göra riskanalyser vid tester av ny teknik är utmanande och svårt. Det är svårt att avgöra vilka risker, som finns vid datainsamling av känsliga personuppgifter och särskilt när det handlar om personer med kognitiv svikt. Frågan om nytta kontra risk behöver lyftas upp och nationella riktlinjer efterlysas.

Personalomsättning

Testet slutfördes inte enligt tidsplanen på grund av personalomsättning och sjukdom på sjuksköterskesidan. Det medförde att det tog längre tid än planerat, att beställa nya inkontinensskydd.

Har ni fått några lärdomar under hela testprocessen som ni tar med er inför uppstart av nya tester?

- Att personalen visar ett stort intresse för att testa ny teknik
- Att det är viktigt att personalen är delaktiga från början och att de får en bra introduktion till hur tekniken fungerar
- Att det finns testledare nära verksamheten som håller ihop testet och följer upp resultatet
- Genom att släppa in och samverka med forskare i tester, blir kvaliteten på utvärderingen högre.
- När forskare deltar i det nära utvärderingsarbetet, ökar känslan av professionalisering hos deltagarna i testet
- Att chefer med mandat ger stöd till testverksamheter
- Att det behöver vara en stabil verksamhet och engagerade chefer som vågar testa ny teknik och utmana det gamla vanliga sättet att arbeta.

Utvecklingsområden efter testet:

Hur ska kravet på informationssäkerhet för nya digitala lösningar balanseras, mot att vi vill slippa använda integritetskränkande analoga arbetssätt?

Det här testet beskriver det konkreta värdet av att använda ny teknik för att ge personer som inte själva kan uttrycka sina behov bästa möjliga stöd. Samtidigt som lagstiftningen inte stödjer användandet av teknik för just den målgruppen.

Ska verksamheten fortsätta med ytterligare test? Vad vill ledningen? Personalen i verksamheten har byggt upp mycket erfarenhet av att vara testverksamhet. Hur ska vi använda oss av den erfarenheten framöver?

Kan den testade tekniken finnas tillgänglig för förskrivning via Centrum för hjälpmedel när behovet finns hos den enskilde? Kanske ett uppdrag för Nära vård?

Ska tekniken köpas in och spridas i övrig vård och omsorgsverksamhet i kommunen?

Eftersom vården har stora demografiska utmaningar med allt fler äldre samtidigt som den arbetsföra delen av befolkningen minskar, behöver vi effektivisera och kvalitetssäkra vården och omsorgen. Vi behöver testa nya innovationer för att få ökad kunskap och instrument som möter behoven på nya sätt. Inkontinensskydd med sensorer kvalitetssäkrar den personcentrerade inkontinensvården, samt ökar kompetensen hos personalen och effektiviserar verksamheten.

Bilaga 1. Sparad kostnad för inkontinensskydd